

Matolcsy György: 12 szarvashibát vétett a kormány

www.bumm.sk, 2007. október 17.

Matolcsy György neve sok más dolog mellett a Széchenyi terv kapcsán vált igazán ismerté, amely a kis és középvállalkozóknak adott jelentős támogatást Magyarországon. Matolcsy korábban dolgozott a Medgyessy Péter féle pénzügyminisztériumban, majd Londonban bankember. Az Orbán kormány gazdasági minisztere. A Fidesz berkein belül azok közé a szakemberek közé tartozik, akiknek a tevékenységét a másik oldal is elismeri, és a közgazdász szakma is méltatja. Matolcsyt, mint közgazdászt kérdeztük a magyar gazdaság helyzetéről és a betegeskedő Pannon Pumáról. Interjú.

- Ha valaki 10 évvel ezelőtt azt a jövőképet vázolja fel, hogy Szlovákia egy hajszalnyira lesz az eurótól, a gazdasági növekedés 9% less, a munkanélküliség pedig 8%-hoz közel, míg Magyarország szinte minden makrogazdasági mutató alapján rosszabbul áll és Szlovákiába jár receptért, azt valószínűleg hibbantnak nézik. Mi történt az elmúlt 10 évben?

- Tökéletes a kérdésselvetés. Egy helycsere történt Közép-Európában. Magyarország, az éltanuló, a mindenfajta rangsor élén álló ország helyére Szlovákia és Románia lépett. Magyarország valamikor az elmúlt években elveszítette azt a helyzetét, hogy valamennyi közgazdasági mutató terén vezessen a régióban, elveszítette azt az előnyét, hogy a globális tőkebefektetők elsőszámú célpontja legyen. Elvesztek azok az előnyök is, amelyeket az 1970-80-as évtized reformjaival, illetve a 90-es évtized első éveinek reformjával halmozott fel az ország. Egy gazdaságtörténetileg szinte példátlanul gyors térvésztes, előnyvesztés történt. Ezért beszélnék én helycseseréről – Szlovákia és Románia belépett arra a mezőre, ami a Közép-Európai rangsor élén van, és ahol korábban Magyarország állt.

- Ha nem kormányciklusokban gondolkodkozunk – mert biztos minden kormány, vagy mindkét politikai oldal tett elhibázott lépéseket –, mikor történt ez a gazdasági ritmusváltás?

- Viták folynak erről a magyar közgazdasági életben. Személy szerint én ahhoz a közgazdasági iskolához tartozom, amely nem politikai, hanem szakmai iskola és amely azt mondja, hogy a rendszerváltozás utáni összes kormány ért el eredményeket és követett el hibákat. 2002 közepétől indult egy olyan 4-5 éves gazdasági hibasorozat – szarvashibáknak is hívhatjuk őket –, amelyek fél évtizednyi idő alatt képesek voltak Magyarországot átfordítani, kifordítani, fonákjára fordítani.

Nézzük a tényeket: 2001-ben és 2002-ben Magyarország növekedési üteme 2-3-szorosan

meghaladta az Európai Unió növekedésének ütemét. Ma, 2007 első felében az EU 2,4%-os átlagos növekedésének csak a felét, 1,2%-ot ér el a magyar növekedés. 2001 végéig a magyar államadóság/GDP arány még folyamatosan csökkent 1995 óta. Az infláció 1997 óta folyamatosan csökkent és ez 2003 végéig még így volt. A globális tőkeberuházásokban Magyarország 2001-2002-ben még mindenféle rangsor élén volt. Most a versenyképességi rangsorok tekintetében 5-6 helyet zuhant. A tények azt mutatják, hogy 2001-ben és még 2002-ben is, legalábbis 2002 közepéig, őszéig Magyarország őrizte azokat az előnyeit, amelyeket 1970-80-as évtizedtől, de mondhatjuk azt is, hogy az 1990-es évektől felhalmozott. Az első válasz tehát az, hogy 2002 közepén, őszén történt valami fordulat, ami egybeesik Magyarországon a politikai fordulattal és az új kormány megalakulásával is.

- Hány szarvashibáról beszélhetünk?

- Nyolcra beszélt a Figyelő, én tizenkettőt látok, mint ellenzéki magyar közgazdász. Azt gondolom, hogy ha időrendben haladunk, akkor az első súlyos hiba az volt, hogy 2002 nyarán, őszén az új kormány leállította a Széchenyi-terv beruházási pályázatainak nagy részét. Nagyjából 250-300 milliárdnyi beruházást fagyasztottak be, illetve nem indítottak el – ezek zömében magyar kis- és középvállalati ill. önkormányzati, lakossági beruházások voltak, de voltak köztük multinacionális cégberuházások is. Az első kedvezőtlen fordulat, tehát az első szarvashiba az volt, hogy az új kormány nem folytatta azt a beruházási tevékenységet, amelyet 1998-tól, illetve méginkább 2000-től és még dinamikusabban 2001-től az Orbán-kormány folytatott. Ez azért volt hiba, mert 2001 és 2003 között recessziós szakasz volt az Európai Unió jelentős részén és az Egyesült Államokban is. Soha nem lehet eltekinteni attól egy gazdaságpolitika értékelésekor, hogy éppen konjunktúra vagy recesszió van Európában, illetve a globális gazdaságban. Ebben a közegben az Orbán-kormány egy beruházásélénkítő programot – ez volt a Széchenyi-terv – indított el, amely a kedvezőtlen külső piaci hatásokat egy beruházási injekcióval kívánta kiegyenlíteni. Az első hiba tehát az volt, hogy az új kormány nem ismerte fel, hogy a recessziós közegben szükség van állami támogatású beruházásokra és leállította ezeket.

A második szarvashiba az volt, hogy az új kormány beváltva a nagyobbik koalíciós partner, az MSZP választási ígéretét, 50 %-os béremelést hajtott végre a közszférában. Ez nem önmagában volt hiba, hiszen recessziós közegben még jót is tett, hogy plusz jövedelmet kap a fogyasztás, azért volt hiba, mert ez együtt járt a közszféra földuzzasztásával: 790 ezerről 840 ezer főre nőtt fél év alatt a közszféra létszáma Magyarországon.

A fizetésemelés mellett ugyanis az új kormány a különböző állami intézményekhez szinte nyakló nélkül vett fel új embereket. Tehát a fizetésemelés nem kapcsolódott össze egy létszámstoppal, illetve a közszféra karcsúsításával. Közgazdászként és politikusként nem

értékelem hibának az 50 százalékos béremelést akkor, ha az a közsféra létszámának karcúsításával jár, és főleg ha a teljesítmény figyelembevételével történik a bérezés. Ez a két feltétel nem teljesült és ez óriási hibának bizonyult. 50 ezer fővel nőtt a magyar közsféra létszáma, ez 3-4 év alatt 5-600 milliárd forintos többletkiadást jelentett a költségvetésnek.

- Ez feltehetőleg inflációt is okozott...

- Természetesen bérinflációt okozott, és mivel a béremelésnek nem volt teljesítmény kritériuma, nem javította az állam működésének hatékonyságát.

A harmadik szarvashiba az volt, hogy az egyszeri nyugdíjmelést nem kapcsolták össze a nyugdíjreformmal. Önmagában a nyugdíjmelés megint nem lett volna hiba, ráadásul a 2001 és 2003 közötti recessziós szakaszban többletkeresletet jelentett, azonban a nyugdíjreformmal együtt kellett volna megvalósítani, amiről csak most kezd el beszélni a kormány.

A negyedik súlyos hiba az volt, hogy a kormány a minimálbérek adómentesítette. Ezzel kivont nagyjából egymillió alkalmazottat a személyi jövedelemadó fizetése alól. Ez a költségvetés bevételi oldalát csökkentette.

- Ennek az embereknel maradt pénznek nem volt gazdaságélénkítő hatása?

- De volt. Viszont gondoljuk el, hogy egymillió alkalmazottról van szó, akik az adómentesség következtében összesen 160 milliárdot nem fizettek be a költségvetésbe. Tehát egyéenként nagyon kis összegről van szó, ami a költségvetésnek már nagyon nagy. Ráadásul ismét nem kapcsolódott össze a személyi jövedelemadó reformjával. Egyébként ez lesz az általam felsorolt 12 hibának a legfontosabb tanulsága, vagyis az esetek többségében nem önmagában a lépés volt hibás, hanem az, hogy nem kötötték össze reformmal, nem kötötték feltételekhez az intézkedést és rossz volt az ütemezés is.

Az ötödik súlyos hiba az volt, hogy a tizenharmadik havi nyugdíjat a választási ígérek szerint a kormány meghirdette. Ez politikailag érthető lépés volt és a recesszió miatt jót tett volna a gazdaságnak, de ezzel a lépéssel is az a gond, hogy reformfolyamtban gondolkodva hozták meg. Tehát nem befektetésként fogták föl a nyugdíjintézkedést, amely a kormányciklus végén megtérülhet, hanem egy egyszeri jövedelemjavító lépésként.

- Itt álljunk meg egy pillanatra. A 13. és 14. havi nyugdíj politikai adok-kapok tárgya. Nem lehetne 12 hónapon keresztül „húsos” nyugdíjat adni ezek helyett?

- Pontosan ez a nyugdíjreform. Tehát nem egy rendszeren kívüli pótelemet kell bevezetni, – ez volt a 13. nyugdíj, illetve a Fidesz 14. havi nyugdíja is ez lett volna, ami szintén hibás ígéret volt – hanem a nyugdíjrendszert kellett volna úgy átalakítani, hogy igazságosabb legyen, a kisnyugdíjakat fölértékelje, a későbbi nyugdíjba vonulást ösztönözze, az indokolatlan korkezdvézményes nyugdíjaztatást pedig büntesse. Ezzel párhuzamosan ösztönözni kellene a nyugdíjba vonulás utáni munkavégzést – ez utóbbi inkább adó és társadalombiztosítási kérdés. Ezek együtt egy nyugdíjreform központi elemei, de egyiket sem tartalmazta sem a 13. havi nyugdíj, sem pedig az egyszeri 19 ezer forintos egyszeri juttatás. Ez volt a probléma.

A hatodik meggondolatlan lépés az volt, hogy az új kormány 2003 június 4.-én megváltoztatta a forint árfolyampolitikáját. Azzal, hogy a kormány eltolta a 2,5 százalékos sávot, leértékelte a forintot. Ezt azért tették, meg szerintük túl erős volt a forint és az exportálóknak kedvezni akartak. A kormány beavatkozásával viszont bizonytalanná vált a forint megítélése a pénzpiacokon, ezért a Magyar Nemzeti Banknak nem maradt más választása, mint 12,5 százalékra emelni a kamatot. A 2003-2006 közötti időszakban ez az intézkedés 5-600 milliárd forinttal növelte a költségvetés bevételeit, azáltal hogy a magasabb kamatszint miatt az államadósság után is magasabb kamatot kellett fizetni.

A hetedik szarvashiba 2003-tól folyamatosan jellemzi mind a Medgyessy-kabinet, mind a Gyurcsány-kormány tevékenységét, ez pedig az euróhoz való viszony. A kormányok azt a taktikát választották, hogy évről-évre eltolták az euróövezethez való csatlakozás céldátumát. Az Orbán-kormány 2007 január 1-ét jelölte meg céldátumként. Ez volt a 2001-es gazdaságpolitikának a lényegi eleme, hogy 6 év alatt fölkészülünk az euró bevezetésére. 2003-ban a kormány azt mondta, hogy nem ogya vállalni a 2007-es időpontot, és 2008-ra toltta azt. 2004-ben azt mondták, hogy nem jó a 2008, legyen 2009. 2005-ben már céldátumot sem közöltek, amit a pénzpiac úgy fordított le, hogy a kormány nem akar eurót és azt mondták 2013-14-ig nem is lesz euró. A céldátum folyamatos tologatása, majd megszüntetése a forint-árfolyamot állandó bizonytalanságban hagyta. És nem csak az árfolyampolitikát, hanem a gazdaságpolitikát is, hiszen az euróhoz való viszony a gazdaságpolitika lakmuszpapírja. Ha valaki komolyan veszi az eurócsatlakozást, akkor más gazdaságpolitikát kell követnie, például szigorú fiskális politikát, beruházásösztönző politikát. Ha valaki nem vállalja ezt, akkor az euróbevezetés feltételeit sem vállalja.

És elérkezünk a nyolcadik hibához, amely összefügg az euróbevezetés elodázásával és a piac elbizonytalanításával. Ez az infláció mesterséges felpörgetése. A 2003-as árfolyameltolás után ugye a kamatszint is emelkedett, ami meglódította az inflációt. A kormány 2003-ban észlelte, hogy a 2002-ben elkövetett hibák miatt csökkentek a bevételek, ezért a 2004-es költségvetés készítése során hoztak egy döntést és felpörgették az inflációt. Minden 1 százalékos inflációemelkedés nagyjából 100 milliárddal több

bevételt jelent a költségvetésnek, ez volt a jó oldala, a rossz viszont az, hogy az infláció elbizonytalanítja a gazdaságot, ami által például csökkenti beruházásokat. 2003-ban még 4,7 százalékos volt az infláció, egy évvel később már majdnem a duplája, és azóta is tart az a hiba, hogy a kormány lazán kezeli az inflációt. Inkább

A kilencedik szarvashiba az adók emelése volt. Ezt a döntést is a 2004-es költségvetés megalkotásakor hozták, amikor a vállalkozók és a személyi jövedelemadó fizetők számára váratlanul beépítettek egy csomó, szinte rejtett adót. Sok adófajtát megemeltek, új adókat vezettek be – az egész rendszert adóemelésre építették. Ez azóta is jelen van a gazdaságpolitikában, hiszen a 2006 szeptember elsejei első megszorító csomag és a 2007 január elsejei második is végig adó- és járulékemelésekre épült, de már 2004-ben elkezdődött. Például a jövedéki adókat emelték, a benzin és gázolajat terhelő adókat, ami azt okozta, hogy az emberek a határ mentén átjártak Szlovákiába, de akár Ausztriába is. Ez a költségvetés számára 50-100 milliárdos kiesést okozott.

A tizedik hiba 2005-höz kapcsolódik, amikor az új kormányfő meghirdette a 2010-ig tartó adóreformot. Ez azonban csak fél évig tartott, mert utána közölték, hogy mégsem lesz adóreform. Ezáltal a gazdaságpolitika hitelességét ismét mesterségesen rombolták. A vállalkozói szektor, a külföldi befektetők azt várták volna, hogy a kormány a szlovák és román egykulcsos adórendszer felé lép, ehelyett szinte minden esetben adóemelések következtek.

- Jó ötlet lett volna megvalósítani az adóreformot?

- Egyértelműen igen. Megítélésem szerint a közép-európai térségben ma már egykulcsos adórendszer, vagy egy alapvető adócsökkentéssel egybekötött reform nélkül egyetlen gazdaság sem érhet el eredményt. Magyarország 2005-ben meghirdette ezt, majd le is mondta.

Megérkeztünk a tizenegyedik hibához. 2006 január elsejétől 25 százalékról 20 százalékra csökkentette a kormány az ÁFA legmagasabb kulcsát, ami egy választási trükk volt. Ezzel 160 milliárd forinrról mondott le mesterségesen a költségvetés. Erre semmi szükség nem volt. Nem az volt a baj, hogy az ÁFÁ-t csökkentették, hanem ismét az, hogy ez az intézkedés nem volt része egy adóreformnak. A vállalkozók egyébként nem ezt kérték a kormánytól, hanem a személyi jövedelemadó és főként az élők munkát terhelő járulékok csökkentését akarták. Tehát egy mindenki által feleslegesnek ítélt adócsökkentést hajtott végre a kormány, ami nem is tartott sokáig, mert szeptemberben visszaemelték az ÁFÁ-t, mert kiderült, hogy a költségvetésnek szüksége van rá.

- Milyen hatása volt az ÁFA csökkentésének?

- Az ÁFÁ-t a kereskedők lenyelték. Közgazdasági számítások szerint az ÁFA-csökkentés 8

hónapos időtartama alatt az elvileg fogyasztóknál maradt ÁFA két harmadát a kereskedők lenyelték, így tehát nem járult hozzá az infláció csökkentéséhez. Nagyjából az egy harmada maradt a vásárlóknál, ezért még politikai hatása sem volt, csak kiesett nagyjából 160 milliárd forintnyi bevétel a költségvetésből.

Végül a tizenkettedik hiba egy olyan általános probléma, ami 2002 közepétől 2007 közepéig minden évben jellemző volt. Ez a 12 elemből álló szarvashiba-sorozat lényege. A kormány nem értette meg, hogy a gazdaságpolitika központi eleme, kulcsa, a bizalom. Ha van pénzügyi bizalom – a multinacionális befektetők részéről, a kis- és középvállalatok, vállalkozók részéről, a munkavállalók és szakszervezetek részéről, még az ellenzék részéről is – az többlet ér bármilyen adónövelő, vagy bevételnövelő intézkedésnél. A kormány már 2002 nyarán a bizalom és együttműködés helyett azt az utat választotta, hogy nem konzultál a gazdasági élet képviselőivel. A kormányra azóta is jellemző, hogy nem a megbízhatóságot, hitelességet, kiszámíthatóságot helyezi működésének középpontjába, hanem inkább kitalál valamit, senkivel nem egyeztet, van egy vélt politikai célja, sok esetben csak vélt kommunikációs célja, és ezt a célt teljesítendő, hoz döntéseket. Ezzel szemben a modern 21. századi gazdaságnak a legfontosabb erőforrása a bizalom, ezen belül a közbizalom, illetve az üzleti élet kormányba vetett bizalma. Egy kiszámíthatatlan, hiteltelen, kapkodó kormányzás esetén nem állhat fenn, nem épülhet föl a bizalom. Önmagában a bizalmatlanság sokkal több bevételkiesést jelent, mint bármelyik kormányzati intézkedés. Ennek az az oka, hogy Magyarországon – és Európa jelentős részében is – az üzleti szektor szabadon dönt arról, hogy befektet-e vagy sem, foglalkoztat-e vagy sem, új munkahelyet létesít vagy nem. Magyarországon esetleg arról is, hogy eltitkol-e adót, lép-e a fekete gazdaság felé. A magyarországi üzleti szektor – nemcsak a kisvállalkozók, de a multinacionális cégek is – rendre a kormány ellen hozták meg döntéseiket, mert nem bíztak a kormányban. Pont ezért tartom a legsúlyosabb hibának a bizalomhiányt. Ez az utóbbi években sokkal többbe került, mint az ezt megelőző 11 hibás intézkedés.

- Többször elhangzott olyan vélemény, hogy a magyar gazdaság nincs is olyan nagy bajban, hiszen nemrég még dübörgött... Azt mondják, valójában a politikával és a közszférával van gond, azt kellene megreformálni. Mennyire erős a kölcsönhatás a politika és a gazdaság között? Létezhet az, hogy fut a gazdaság a közszféra pedig döcög?

- Ez nagyon jó kérdés. Tulajdonképpen Magyarországon mostanáig azt hitték, hogy fennáll az olasz paradoxon, ami azt jelenti, hogy bizonytalan politika, állandóan változó kormányok mellett, stabil, prosperáló gazdaság van. Bebizonyosodott, hogy Közép-Európában egy „poszt-tervgazdasági” piacgazdaság működik, egy kis méretű gazdaság esetében nem áll fenn az olasz paradoxon. Itt egy szoros kölcsönhatás van állam és piac, politika és gazdaság között. Az állam jó, vagy rossz döntése azonnal és jelentősen hat a piac és a gazdaság működésére. 1997 óta egészen 2002 közepéig nagyon sok állami

döntésről bebizonyosodott, hogy alapvetően segítette a gazdaságot és a piacot, noha sokkal többet tehetett volna az állam. Különösen segítette 2001-től, amikor a recessziós közegben a talponmaradást támogatta. 2002 őszétől azonban megfordult a képlet, és az állam nem konzultált az üzleti étellel, folyamatosan olyan döntéseket hozott, ami hátráltatta a piacot. A politika és a gazdaság kölcsönhatását mutatja, hogy a térségben vezető szerepet játszó, a makrogazdasági adatok szempontjából is kitűnő helyzetben lévő országot, röpke négy-öt év alatt „Európa beteg emberévé” lehetett tenni. Még most, 2007 őszén is olyan költségvetés készül, amelyben a térség legalacsonyabb gazdasági növekedésével számolnak, az EU 27 tagállama közül a legmagasabb infláció lesz és a költségvetés hiánya is a legmagasabb lesz. Ez együtt – tehát a legalacsonyabb a növekedés és a legmagasabb a hiány – nem szokott előfordulni, mert például az egyensúly érdekében fel szokták áldozni a növekedést, vagy a gyors növekedés elrontja a költségvetés egyensúlyát. Magyarországon a kettő jelenléte egy beteg gazdaságot jelez. Tehát egyértelműen erős és azonnal megjelenő kölcsönhatás van politika és gazdaság, illetve állam és piac között.

- Elhangzott egy üzenet: szolidáris vagy szociális piacgazdaság. Ez azért érdekes, mert az üzenet egyik része masszívan baloldali, a másik pedig jobboldali. Mit jelent a szociális piacgazdaság?

- Európában ma a politikusok, közgazdászok, értelmiségiek vitái mögött egy történelmi dilemma húzódik meg, mégpedig az, hogy fenntartható-e – és ha igen, milyen formában – az 1940-es évek második felétől kialakult európai szociális piacgazdasági modell. Azok az európaiak, akik az angolszász szabadpiaci modellt szeretnék bevezetni egész Európában, azt mondják: nem tartható fenn, nem érdemes reformálni az európai szociális piacgazdasági modellt, hanem le kell cserélni a hatékonyabban működő angolszász-amerikai modellre. Én a másik iskolához tartozom, amelyik azt mondja, hogy az európai szociális piacgazdaság lényegét fenn kell tartani, de meg kell reformálni. Meg kell változtatni azokat az intézményeit és működési módjait, amelyek mára túléltek magukat, sokba kerülnek, nem versenyképesek. Ezt csinálja most Nicolas Sarkozy francia elnök, aki nem kérdőjelezi meg azt, hogy Franciaországban szociális piacgazdaság van, viszont azt mondja, hogy többet kell dolgozni, azaz tipikus jobboldali politikát folytat. Azt mondja, hogy a 35 órán felül ledolgozott munkát nem terheli semmilyen vállalkozói és munkavállalói adó. Ez az új francia megközelítési mód azonos a Merkel kancellárasszony által felvázolt gazdaságpolitikával. Ő szintén arról beszél, hogy fenn kell tartani a német piacgazdasági modellt, de a németeknek többet kell dolgozniuk, a költségeket csökkenteni kell és versenyképesebbé kell tenni a gazdaságot.

Azt gondolom, hogy a szolidáris piacgazdaság – amit mi magyarok mondunk – és a megújított szociális piacgazdaság, egy és ugyanaz. Érdemes fenntartani a szolidaritást a társadalomban, ami azt jelenti, hogy például a társadalmi tulajdonban lévő egészségügyi intézményrendszernek kell adnia – az európai megoldás szerint – az egészségügyi

szolgáltatások legalább 70 százalékát, és 30 százalék lehet magántőkére épülő piaci szolgáltatás. Ez a szolidáris elem, míg a piacgazdasági eleme az, hogy konkrétan az egészségügyben 30 százalékban lehetőséget kap a piacgazdaság, a magántőke, a profit. Van aki azt mondja, hogy 100 százalékban jöjjön be a magántőke az egészségügybe, azaz vezessék be az angolszász egészségügyi rendszert, amely viszont rendkívül drága és rossz hatékonysággal működik.

Tehát a gazdaságpolitikai vita lényege: újítsuk-e meg a szociális piacgazdaságot, megőrizve szolidáris jellegét, de erősítve a magántőke részvételét, vagy pedig teljesen vezessük-e be a szabadpiacot.

- Beszéljünk egy kicsit Magyarországról: a Fidesz decemberre ígérte az új gazdasági programját. Miről fog szólni?

- A Fidesz új gazdasági programja alapvetően egy gazdaságpolitikai programba lesz beágyazva. Ez abból indul ki, hogy Magyarországon három dolgot érdemes összekapcsolni: a válságkezelést, a reformot – illetve az intézmények átalakítását –, és a gazdasági növekedést, beruházást élénkítő programot. Ezt a három elemet igyekszünk a megújított szociális gazdasági modelljébe beágyazni. A jelenlegi kormány a három közül lényegében csak két elemmel foglalkozik: a válságkezeléssel és a reformokkal. A válságkezelés alatt csak pénzügyi megszorításokat ért, a reformokról meg inkább csak beszél, de valójában nem folynak. Az egészségügyi reformról például az egészségügyi miniszter kijelentette, hogy halott. Hiszen a reform csak azt jelentheti, hogy az adott terület szereplőivel konszenzus jön létre. Erről most nincs szó, hiszen pénzügyi szigorításokkal 3 év alatt kivonnak az egészségügyből 250 milliárd forintot. Ezt nem tekinthetjük reformnak.

A Fidesz új programja azt mondja, hogy szükség van válságkezelésre, de reformra is. Reformot azonban csak akkor lehet végrehajtani, ha társadalmi közmegegyezésen alapul, ami lassúbb, de hatékonyabb módszer. A megoldás kulcsa azonban a harmadik elem, azaz egy olyan foglalkoztatást növelő, munkahelyet teremtő és beruházásokat gyorsító programra van szükség, amely megteremti a reformok pénzügyi forrását és lehetővé teszi a sikeres válságkezelést.

A gazdasági programunk azt is mondja, hogy két-három közmegegyezésen nyugvó célt kell kitűzni 2010-ig. Az euróbevezetést lehetővé tevő gazdaságpolitikát kell követni és adóreformot kell végrehajtani, mert ezek teremtik meg a hosszabb távon fenntartható dinamikus növekedés és a magasabb foglalkoztatás alapjait.

- Szlovákiában egy sikeres gazdasági programot hajtottak végre, de miután a másik oldal szociális ígéretekkel jött elő, leváltották. Miután Magyarország a politikai kommunikáció és marketing csataterévé vált, be meri-e vállalni egy

következő, mondjuk Fidesz-kormány a válságkezelést, reformokat?

- A két ország között van egy alapvető különbség ezekben az években. A szlovák gazdaság sikeres, a magyar meg nem. Nekünk nem szabadon választott lehetőségünk, hogy vállaljuk-e a válságkezelést, vagy sem. Ez mára kötelező.

- A 24. óra?

- Inkább a 24. óra utolsó negyedórájáról beszélhetünk. Magyarországnak például vissza kell szereznie a globális és a hazai befektetők bizalmát, a lakásépítők, fogyasztók a forintban megtakarítók és hitelt felvevők bizalmát. Ma az új lakáshitelek 98 százalékát devizában, svájci frankban veszik föl, ma Magyarországon kettős pénzrendszer van. Ez bizalmatlanságot jelez.

Keserű 4-5 év áll mögöttünk, most már szükség van válságkezelésre, valódi mélyreható reformokra is, amit a Fidesz 2006-os programja még nem tartalmazott. De ezeket csak a társadalommal együtt lehet kidolgozni, közmegegyezésre van szükség. Például az adóreformot sem lehet egy kormánynak önállóan kidolgozni, hanem az üzleti élettel, a nagycsaládosokkal, munkavállalókkal közösen érdemes kidolgozni. Ez adhat reményt és garanciát arra, hogy nem történik meg a szlovák politikai fordulat. Ha nincs meg a társadalmi támogatás, két negatív következménnyel kell számolni: egyrészt nem lesz hatékony, mert az emberek kibújnak alóla, másrészt megbukik az adott politikai erő, amely bevezette.

Tehát azt gondolom, hogy a szlovák példa arra figyelmeztet, hogy válságkezelést, valódi mélyreható reformokat csak társadalmi közmegegyezéssel lehet evezetni, sőt, széles körű politikai együttműködésben kell megtervezni. Erre jó példa Sarkozy elnök működése: ott egy nem nyílt nagykoalíció működik. A jobboldali francia elnöknek szocialista miniszterelnöke és miniszterei vannak. Ausztriában és Németországban pedig nyílt nagykoalíciók vannak. Vagyis nemcsak a társadalom felé kell nyitni egy kormánypártnak, hanem politikai ellenfelei felé is.

- Tegyük fel, hogy nemsokára elindulhatna a Fidesz programja, bárki is valósítsa meg. Ezután mennyi idő kellene ahhoz, hogy a magyar gazdaság a régi lendületét, helyzetét visszaszerezze?

- Magyarországon minden gazdasági fordulat előfeltétele egy politikai fordulat, a politikai fordulatnak pedig egy erkölcsi fordulat. A pénzügyi-gazdasági válság mögött van egy politikai válság, hiszen a jelenlegi koalíció jelenlegi kormányzási módszere rendre beleütközik a társadalom ellenállásába, mert a politikai mögött egy erkölcsi válság is van. A társadalom többsége nem fogadja el a jelenlegi miniszterelnököt és kormányt, mert 2006-ban becsapták, a mostani politikával szöges ellentétben álló

politikát hirdettek – mély erkölcsi válság van. Abban a pillanatban, amikor az erkölcsi fordulat megjelenik egy politikai döntésben – tehát a kormánykoalíció meneszti a miniszterelnököt –, akkor kerülhet sor egy gazdasági fordulatra.

Korábban azt mondtam, hogy a jelenlegi gazdaság helyzete 6-12 hónap alatt fordítható meg, most azt mondom, hogy egy politikai ciklus fele, azaz 2 év kell ahhoz, hogy Magyarország újból a tércépre kerüljön és az EU-ban számoljanak vele, mint dinamikusan fejlődőképes országgal. Szlovákiában és Romániában is viszonylag gyorsan beérett az adóreform hatása. Tehát úgy gondolom, hogy 2 év közmegegyezésen nyugvó, okos és következetes kormányzás kell ahhoz, hogy gazdasági fordulat következzen be.

Matolcsy György Huba – pályakép

1955. július 18-án született Budapesten. 1973-ban érettségizett és felvételt nyert a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem ipar szakára. 1977-ben végzett. 1981-ben doktori fokozatot szerzett. Diplomázása után egy évig az Iparszervezési Intézet munkatársa, majd 1981-ig a Pénzügyminisztérium ipari főosztálya, 1985-ig a miniszteri titkárság főelőadója, majd osztályvezetője. 1991. januártól szeptemberig a Privatizációs Kutatóintézet igazgatója, mikor is a londoni székhelyű Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank igazgató-helyettese, majd igazgatója lett. Az Antall-kormány beiktatása után, 1990. május és december között a Miniszterelnöki Hivatal politikai államtitkára, júliustól decemberig a privatizációért felelős kormánybizottság elnöke.

1999-ben Orbán Viktor miniszterelnök gazdasági tanácsadó testületének tagja. 2000-ben Chikán Attila utódjaként gazdasági miniszterré nevezték ki. Nevéhez fűződik a Széchenyi-terv kialakítása. Posztját a 2002-es kormányváltásig viselte. Minisztersége alatt az Országos Atomenergia Bizottság elnöke is volt.

A Fidesz 2003-as szövetséggé alakulása során belépett a pártba. Ugyanebben az évben a Szövetség a Polgári Magyarországért Alapítvány kuratóriumi elnöke lett. A 2006-os országgyűlési választásokon pártja Bács-Kiskun megyei listájának vezetőjeként bejutott az Országgyűlésbe.

Több publikáció és tanulmány szerzője.

Nős, két fia van.